

प्रधानमंत्री किसान ँर्जा सुरक्षा एवं उत्थान
महाअभियान (कुसुम) योजने अंतर्गत
सर्वसाधारण घटकाच्या सौर कृषीपंपाच्या
लाभार्थ्यांच्या शासन हिस्स्यापोटी अनुदान
वितरीत करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ँर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: सौरप्र-२०२२/प्र.क्र.२०६/ँर्जा-७.
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
तारीख: १८ डिसेंबर, २०२३.

वाचा :

१. शासन निर्णय, उद्योग, ँर्जा व कामगार विभाग, क्र.सौरप्र-२०१४/प्र.क्र.२१९/ँर्जा-७,
दि.२७.०३.२०१५.
२. शासन निर्णय, उद्योग, ँर्जा व कामगार विभाग, क्र.सौरप्र-२०१४/प्र.क्र.२१९(भाग-३)/ँर्जा-७,
दि.१४.०६.२०१७.
३. शासन निर्णय, उद्योग, ँर्जा व कामगार विभाग, क्र.सौरप्र-२०१९/प्र.क्र.२६८/ँर्जा-७,
दि.१२.०५.२०२१.
४. शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२.०४.२०२३.
५. शासन निर्णय, उद्योग, ँर्जा व कामगार विभाग, क्र.सौरप्र-२०२२/प्र.क्र.२०६/ँर्जा-७,
दिनांक १७.०५.२०२३.
६. महाँर्जा कार्यालयाचे पत्र क्र. लेखा/बीपी-०३४/सौरँर्जा कृषीपंप/२०२३-२४/७७५,
दिनांक ०५.१०.२०२३.

प्रस्तावना:-

राज्यातील कृषीपंप वीज जोडण्यांचे सौर ँर्जेद्वारे विद्युतीकरण करण्याच्या अभियानातर्गत केंद्र शासनाच्या नवीन व नवीकरणीय ँर्जा मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचेकडून शेतकऱ्यांसाठी प्रधानमंत्री किसान ँर्जा सुरक्षा एवम उत्थान महाअभियान (कुसुम) देशभरात राबविण्यात येत आहे. या योजनेतर्गत केंद्र शासनाने दिनांक १३.०१.२०२१ रोजी १ लाख नग सौर कृषीपंप आस्थापित करण्यास दिलेली मान्यता विचारात घेऊन संदर्भाधिन क्र.३ येथील शासन निर्णयान्वये राज्यातील कृषीपंप वीज जोडण्यांचे सौर ँर्जेद्वारे विद्युतीकरण करण्याचे अभियान जाहिर करण्यात आले आहे. सदर अभियानातील घटक “ब” अंतर्गत दरवर्षी एक लाख नग याप्रमाणे पुढील ५ वर्षांमध्ये ५ लाख सौरकृषीपंप आस्थापित करण्यात येणार आहेत. नवीन व नवीकरणीय ँर्जा मंत्रालयाने महाराष्ट्र राज्याकरीता पीएम-कुसुम घटक “ब” करीता एकूण २,२५,००० पारिषण विरहित सौर कृषीपंप आस्थापित करण्यासाठी मान्यता दिली आहे. सदर योजनेची अंमलबजावणी महाँर्जा कार्यालयामार्फत करण्यात येत आहे. राज्यात कुसुम योजनेतर्गत विविध लाभार्थ्यांसाठी सुकाणू समितीने वेळोवेळी दिलेल्या मंजूरीनुसार एकूण १,०३,८०० सौर कृषीपंपासाठी

कार्यादेश देण्यात आले असून त्यापैकी एकूण ६८,५७० सौर कृषीपंप महाऊर्जाकडून आस्थापित करण्यात आले आहेत. त्यापैकी, सर्वसाधारण लाभार्थ्यांसाठी ५८,२३० सौर कृषीपंप आस्थापित करण्यात आले असून त्याकरीता आवश्यक एकूण रु.११५.८२३१ कोटी इतक्या रकमेपैकी आतापर्यंत एकूण रु.१००.१३७२ कोटी इतका निधी शासनाकडून महाऊर्जाला उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. सन २०२३-२४ या वित्तीय वर्षाकरीता मागणी क्रमांक के-६, लेखाशीर्ष क्र.२८१००९०२ खाली सर्वसाधारण लाभार्थी घटकासाठी रु.३३९.९०५९ कोटी इतका निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आला आहे. सदर अर्थसंकल्पित निधीतून रु.१९.१८०२ कोटी इतका निधी संदर्भाधिन क्र.५ येथील शासन निर्णयान्वये महाऊर्जा कार्यालयास वितरीत करण्यात आला आहे. आता, प्रधानमंत्री किसान ऊर्जा सुरक्षा एवम उत्थान महाभियान (कुसूम) या अभियानाच्या घटक “ब” अंतर्गत सर्वसाधारण लाभार्थी घटकांसाठी आस्थापित केलेल्या सौर कृषीपंपाकरीता राज्य शासनाच्या १० टक्के हिस्स्यापोटी ऊर्वरित रु.१५.६८५९ कोटी इतका निधी महाऊर्जाला वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील कृषीपंप जोडण्यांचे सौर ऊर्जेद्वारे विद्युतीकरण करण्याच्या अभियानांतर्गत केंद्र शासनाच्या नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालय, भारत सरकार यांचेकडून शेतकऱ्यांसाठी प्रधानमंत्री किसान ऊर्जा सुरक्षा एवम उत्थान महाभियान (कुसूम) या अभियानाच्या घटक “ब” अंतर्गत सर्वसाधारण लाभार्थी घटकांसाठी आस्थापित करण्यात आलेल्या सौर कृषीपंपाकरीता राज्य शासनाच्या १० टक्के हिस्स्यापोटी रु.१५.६८५९ कोटी (पंधरा कोटी अडुसष्ट लाख एकोणसाठ हजार फक्त) इतका निधी महाऊर्जाला वितरीत करण्यास मंजूरी देण्यात येत असून सदर निधी महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण, पुणे यांना उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

२. सदर रक्कम अदा करण्यासाठी श्री. ना. श्री. कराड, उप सचिव (ऊर्जा), उद्योग,ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना नियंत्रक अधिकारी व श्रीमती गौरी पाटील, उद्योग ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग मंत्रालय, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

३. सदर निधी महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण, पुणे (Director General, Maharashtra Energy Development Agency, Pune) यांच्या नावे अदा करण्यात यावा.

४. सौर ऊर्जा कृषीपंप बसविण्याचा कार्यक्रम योजनेवरील खर्चाचा, उद्दिष्टे व प्रत्यक्ष साध्यता याबाबतच्या माहितीसह मासिक व त्रैमासिक अहवाल लगतच्या महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत महाऊर्जाने शासनास सादर करावा. या शासन निर्णयान्वये मंजूर करण्यात आलेला निधी केवळ कुसूम योजनेतील घटक “ब” अंतर्गत सर्वसाधारण लाभार्थी घटकांसाठी आस्थापित करण्यात आलेल्या सौर कृषीपंपाकरीता सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षासाठी खर्च करण्यात येईल, याची खातरजमा करण्यात यावी. विहित कालावधीत निधी कोणत्याही परिस्थितीत खर्च न होता महाऊर्जा कार्यालयाकडे पडून राहिल्यास त्याची संबंधितांवर जबाबदारी निश्चित करावी. मान्य व अनुज्ञेय काळात खर्च करण्याची जबाबदारी महासंचालक, महाऊर्जा यांची राहिल. याबाबतचा त्रैमासिक अहवाल न चुकता सादर करण्याची जबाबदारी लेखाविषयक

बाबी हाताळणाऱ्या सहायक/उप संचालक (लेखा) म्हणून कार्यभार पाहणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर टाकण्यात यावी.

५. सदर निधीच्या लेख्यासंबंधीची कागदपत्रे, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (MEDA), औंध रोड, स्पायसर कॉलेज समोर, पशुसंवर्धन आयुक्तालयाशेजारी, औंध, पुणे यांनी आवश्यक तेव्हा महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ मुंबई यांच्याकडे तपासणीसाठी सादर करावीत.

६. याबाबतचा खर्च "मागणी क्रमांक-के-६, मुख्य लेखाशीर्ष - २८१०, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा, ०२, सौर, १०२, प्रकाशव्होल्ट, (०१) सौर ऊर्जा कृषिपंप बसविण्याचा कार्यक्रम, (०१) (०१) सौर वीजेवरील कृषिपंप बसविण्यासाठी सहायक अनुदान, (राज्य हिस्सा) (कार्यक्रम), ३३, अर्थसहाय्य लेखाशीर्ष- २८१००९०२ खाली सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षासाठी मंजूर असलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा.

७. सौर ऊर्जा कृषिपंप बसविण्याचा कार्यक्रम अंतर्गत सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षासाठी महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरणला निधी वितरीत करतांना शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक: अर्थसं- २०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि. १२ एप्रिल, २०२३ मधील सूचना व अटी व शर्तीचे पालन करून सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३१२१८१६५७२९१७१० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रदिप भिंताडे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई,
२. मा.सभापती/मा.अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानपरिषद/विधानसभा यांचे सचिव,
३. मा.उप सभापती/मा.उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानपरिषद/विधानसभा यांचे खाजगी सचिव,
४. मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा.उप मुख्यमंत्री (ऊर्जा), महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
६. मा.उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन), महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
७. सर्व मंत्री/सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
८. सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधानभवन, मुंबई,
९. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,
१०. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
११. अपर मुख्य सचिव (कृषि), कृषि व पुदम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१२. प्रधान सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
१३. प्रधान सचिव (ऊर्जा), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई,

१४. सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांचे स्वीय सहायक, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
१५. महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर,
१६. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई,
१७. सचिव, मा.महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग, मुंबई (पत्राने),
१८. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ सूत्रधारी कंपनी मर्या., मुंबई,
१९. अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी मर्या., प्रकाशगड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई,
२०. अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी मर्या., प्रकाशगड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई,
२१. अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज पारेषण कंपनी मर्या., प्रकाशगंगा, वांद्रे (पूर्व), मुंबई,
२२. सर्व विभागीय आयुक्त,
२३. सर्व जिल्हाधिकारी,
२४. महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण, पुणे,
२५. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, सर्व जिल्हा परिषदा,
२६. उप सचिव (ऊर्जा-३), उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२७. ऊर्जा उप विभागातील सर्व कार्यासने, उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२८. निवड नस्ती/ऊर्जा-७.